www.stuapkurnool.blogspot.com

C. నమూనా ప్రశ్న పత్రాలు, మాదిరి జవాబు పత్రం, మూల్యాంకన సూచికలు

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం

మాదిరి ప్రశ్న పత్రం (ప్రథమభాష)-1

తరగతి : 10వ	మార్కులు : 80
ప్రథమ భాష : తెలుగు	సమయం : 3 గం॥

I. చదవడం - అవగాహన చేసుకోవడం. (20 మార్కులు)

అ) కింది గద్యాన్ని చదివి కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. 5×1=5

శ్రీరాముడి శోకాన్ని పోగొట్టే ప్రయత్నం చేశాడు సుగ్రీవుడు. సీతాదేవిని తీసుకురావడంలో తన వంతు సాయం చేస్తానన్నాడు. రావణుణ్ణి సపరివారంగా హతమార్చేందుకు తన శక్తియుక్తులన్నింటినీ వినియోగిస్తానన్నాడు. దుఃఖం అనర్థదాయకం కనుక ఎప్పుడూ దుఃఖించవద్దన్నాడు. ఎల్లప్పుడు దుఃఖించే వారికి సుఖముండదు. తేజస్సు క్షీణిస్తుంది. ప్రాణాలు నిలవడమే కష్టంగా ఉంటుంది. కనుక దుఃఖస్థితి నుండి బయటపడమని ధైర్యవచనాలు చెప్పాడు.

1. శ్రీరాముడు ఎందుకు శోకించాడు?
2. సుగ్రీవుడు దేనికొరకు తన శక్తిని వినియోగిస్తానన్నాడు?
3. దుఃఖం వల్ల ఏం కలుగుతుంది?
4. శ్రీరాముడిని ఓదార్చిన వారెవరు?
5. ఈ భాగం ఏ కాండంలోనిది?

ఆ) కింది గద్యభాగాన్ని చదివి ఐదు ప్రశ్నలను తయారుచేయండి. 5×1=5

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు 16వ శతాబ్దంవాడు. సాహిత్యంపై ప్రత్యేక అభిమానం కలవాడు. భువన విజయమనే సభామంటపంలో సాహిత్యగోష్ఠి నిర్వహించేవాడు. అనేక కవి పండితులను పోషించేవాడు. ఆయన ఆస్థానంలో 8 మంది ప్రసిద్ధ కవులను అష్టదిగ్గజాలు అని పిలిచారు. అందులో అల్లసాని పెద్దన అగ్రగణ్యుడు. వారిలో తెనాలి రామకృష్ణుడు వికటకవిగా పేరుపొందాడు. రాయలు రాజు మాత్రమే కాదు కవి కూడా. దేశభాషలందు తెలుగు లెస్సు అని చాటాడు. ఆయన కాలం తెలుగుభాషకు స్వర్ణయుగమై భాసిల్లింది.

ఇ) కింది పద్యానికి ప్రతిపదార్థం రాయండి. 1×5=5

సురుచిరతారకా కుసుమ శోభి నభోంగణ భూమిఁ గాలమ
న్గరువపు సూత్రధారి జతనంబున దిక్పతికోటి ముందటన్
సరసముగా నటింపగ నిశాసతి కెత్తిన క్రొత్తతోపుఁ బెం
దెర యన నొప్పె సాంధ్యనవదీధితి పశ్చిమ దిక్తటంబునన్

ఈ) కింది పద్యం చదివి ప్రశ్నలకు సరైన జవాబులు గుర్తించండి. **5×1=5**

కమలములు నీటబాసిన
కమలాప్తుని రశ్మిసోకి కమలిన భంగిన్
తమ తమ నెలవులు దప్పిన
తమ మిత్రులే శత్రులగుట తథ్యము సుమతీ!

1. కమలాప్తుడు అనగా... ( )

   a) చంద్రుడు b) సూర్యుడు c) ఇంద్రుడు

2. నీట బాసినవి... ( )

   a) కమలములు b) పుస్తకములు c) మిత్రులు

3. "తమ స్థానములు కోల్పోతే" అనే అర్థం వచ్చే పాదం ( )

   a) 3వ పాదం b) 2వ పాదం c) 4వ పాదం

4. మిత్రులు శత్రువులెప్పుడు అవుతారు? ( )

   a) తమ స్థానం తప్పినప్పుడు b) తమ స్థానం తప్పినప్పుడు c) స్థానమే లేనప్పుడు

5. పై పద్యం ఏ శతకంలోనిది? ( )

   a) సుమతీ శతకం b) వేమన శతకం c) దాశరథీ శతకం

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

ఎ) స్వీయరచన (30 మార్కులు)

అ) కింది ప్రశ్నలకు 5 లేక 6 వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. **4×3=12**

1. మర్యాద, హద్దు మీరి ప్రవర్తిస్తే ఏమవుతుంది?
2. జీవితాన్ని కాచి వడపోయడమంటే ఏమిటి?
3. ఉన్న ఊరు కన్నతల్లితో సమానమంటారు ఎందుకు?
4. "స్త్రీలు భారతావని భాగ్యకల్పలతలు" - అనడంలో కవి ఉద్దేశం ఏమిటి?

ఆ) కింది వానిలో ప్రతిభాగం నుండి ఒక ప్రశ్నకు తప్పని సరిగా 12 లేక 15 వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. **3×6=18**

5. సంస్కారం నేర్పని చదువు, చంచల మనస్సుతో చేసే పూజ రెండు వ్యర్థమే - ఎలాగో సమర్థించండి.

(లేదా)

"నగరం మహావృక్షం మీద ఎవరికి వారే ఏకాకి" - వివరించండి.

6. "యాచక వృత్తి సమస్త గౌరవాన్ని హరిస్తుంది" - విశ్లేషిస్తూ రాయండి.

(లేదా)

రాజకీయాలలో బూర్గుల వారి సమ్యక్ దృష్టి కోణం సంకుచిత సైద్ధాంతిక అరలకు తావివ్వలేదు - దీనిని బట్టి మీరేమి గ్రహించారు.

7. శ్రీరాముడు శివధనుస్సును విరిచిన విధానాన్ని తెల్పండి.

(లేదా)

జ్ఞానాన్ని పొందడంలో నిరంతరం అప్రమత్తులై ఉండడం ఉత్తమ విద్యార్థుల లక్షణం - సమర్థిస్తూ రాయండి.

బి) సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ (10 మార్కులు)

అ) కింది వానిలో ఏవైనా రెండు ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. 2×5=10

8. బడి ఈడు పిల్లలందరూ బడికి వెళ్ళి చదువుకోవాలనే సందేశమిచ్చేలా 5 నినాదాలు రాయండి.

9. స్త్రీలపై జరుగుచున్న అత్యాచారాలను ఖండిస్తూ, వారిని గౌరవించాలని తెలుపుతూ ఒక "కరపత్రం" తయారుచేయండి.

10. శివాజీకి సోన్‌దేవుడికి మధ్య జరిగిన సంఘటనను సంభాషణ రూపంలో రాయండి.

III. భాషాంశాలు

ఎ) పదజాలం (10 మార్కులు)

అ) కింది అర్థాలు రాయండి. 2×1=2

1. పరీక్షల <u>అనంతరం</u> సెలవులు ఇచ్చారు. (గీతగీసిన పదానికి అర్థం రాయండి)

2. ఈప్సితం అనగా ______________________

ఆ) కింది వాక్యాలలోని పర్యాయపదాలు గుర్తించండి. 2×1=2

3. మేము కొత్త ఇల్లు కట్టాం. ఆ గృహం చిన్నదైనా బాగుంది. మా నికేతనమునకు అందరినీ ఆహ్వానిస్తున్నాను.

4. మన దేశంలో గంగానది, యమునా వాహినీ, కృష్ణ తరంగిణి, గోదావరి స్రవంతి ముఖ్య నదులు.

ఇ) కింది వాక్యాల్లో ప్రకృతి పదం గుర్తించి దానికి వికృతి పదం, వికృతి పదం గుర్తించి దానికి ప్రకృతి పదం రాయండి. 2×1=2

5. వ్యాసుడు భిక్షమడిగాడు.

6. సమ్మక్క సారక్క జాతర బాగా జరిగింది.

ఈ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి. **2×1=2**

7 జాగారం

8. పల్లెసీమలు

ఉ) కింది వాటిని తెల్పుము. **2×1=2**

9. "ఆరునూరైనా" ఈ పదాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తాం.

10. "అందెవేసిన చెయ్యి" దీనిని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తాం.

బి) వ్యాకరణాంశాలు (10 మార్కులు)

అ) కింది వానికి సరైన జవాబును గుర్తించి బ్రాకెట్లలో రాయండి. **5×1=5**

11. స్నిగ్ధాంబుధ - ఏ సంధి? ( )

a) గుణసంధి b) సవర్ణదీర్ఘసంధి c) వృద్ధిసంధి

12. ప్రాతాధి సంధికి ఉదాహరణ ( )

a) పూవు + రెమ్మ b) శుభ + ఉదయం c) దేశ + అభిమానం

13. కఠినపరీక్ష - విగ్రహవాక్యం ( )

a) కఠినము యొక్క పరీక్ష b) కఠినమైన పరీక్ష c) కఠినము వలన పరీక్ష

14. "చదువది ఎంత గల్గిన రసజ్ఞత ఇంచుక చాలకున్నదా" - ఈ పద్యపాదం ( )

a) చంపకమాల b) ఉత్పలమాల c) మత్తేభము

15. శార్దూల పద్యంలో వచ్చే గణాలు ( )

a) భరనభభరవ b) మసజసతతగ c) నజభజజజర

ఆ) కింది వాటిని రాయండి. **5×1=5**

16. వర్షం వచ్చింది. చెరువు నిండలేదు. (సంయుక్త వాక్యం రాయండి.)

17. గురువు గారు మంచి నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. (కర్మణి వాక్యం రాయండి.)

18. "నేను రామాయణం చదివాను. నాకెంతో నచ్చింది" అని సురేష్ అన్నాడు. (పరోక్ష కథనం రాయండి.)

19. శ్రీనాథువర్ణించు జిహ్వ జిహ్వ (ఇందులోని అలంకారాన్ని గుర్తించుము.)

20. ఉపమాన ఉపమేయాలకు అభేదం చెప్పుట. (ఏ అలంకార లక్షణం)

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - 10వ తరగతి

మాదిరి ప్రశ్న పత్రం (ప్రథమభాష)-2

తరగతి : 10వ	**మార్కులు : 80**
ప్రథమ భాష : తెలుగు	**సమయం : 3 గం॥**

I. చదవడం - అవగాహన చేసుకోవడం. (20 మార్కులు)

అ) కింది పేరా చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **5×1=5**

పంచవటిలో జీవనం ప్రశాంతంగా గడుస్తున్నది. ఒకనాడు శ్రీరాముడు పురాణ కథా ప్రసంగంలో ఉన్నాడు. అంతలో 'శూర్పణఖ' అనే రాక్షసి వచ్చింది. ఈమె రావణాసురుడి చెల్లెలు. శ్రీరాముడి సౌందర్యానికి ముగ్ధురాలైంది. తనను చేపట్టమన్నది. తమ మధ్య అడ్డుగా ఉన్న సీతాలక్ష్మణులను చంపితింటానన్నది. శ్రీరాముడు పరిహాసంగా లక్ష్మణుని వద్దకు వెళ్ళమన్నాడు. లక్ష్మణుడు తాను అన్నదాసుడనని, తనతో ఉంటే శూర్పణఖ కూడా దాస్యం చేయాల్సివస్తుందని, అందుకే శ్రీరాముణ్ణి చేరడమే సబబని సమాధానమిచ్చాడు. శ్రీరాముడివైపు తిరిగింది శూర్పణఖ. సీత ఉండడం వల్లనే తనను నిరాకరిస్తున్నాడని అట్టుడికిపోయింది. సీతాదేవిని అడ్డుతొలగించుకోవాలని ఆమెపై దాడికి దిగింది.

1. లక్ష్మణుడు శూర్పణఖతో ఏమన్నాడు?
2. శ్రీరాముడు శూర్పణఖను ఎందుకు నిరాకరించాడు?
3. శూర్పణఖ ఎవరు?
4. సీతారామ లక్ష్మణులు ఎక్కడున్నారు?
5. ఈ పేరాకు శీర్షిక నిర్ణయించండి.

ఆ) కింది పేరా చదివి, అర్థవంతమైన ఐదు ప్రశ్నలు రూపొందించండి. **5×1=5**

ఏకశిలానగరాన్ని రాజధానిగా చేసుకొని తెలుగునేలను వైభవస్థితిలో నిలిపిన కాకతీయ రాజుల్లో చివరివాడు రెండవ ప్రతాపరుద్రుడు. అతడు ఉత్తమ పరిపాలకుడు మాత్రమే కాదు. మానవధర్మాన్ని, కళామర్మాన్ని ఎరిగిన సాహితీమూర్తి. సంస్కృతాంధ్రభాషల్లో అనుపమాన పాండిత్యాన్ని సొంతం చేసుకున్న సత్కవీంద్రుడు. సంగీత, సాహిత్య, నృత్య, చిత్రలేఖన శిల్పకళలకు ఇతోధిక ప్రాధాన్యతనిచ్చి, వాటి విస్తృతికి విశేష సహకారమందించిన రసహృదయుడు, సహృదయుడు. ఎంతటి మహోన్నతులకైనా చంద్రునిలో మచ్చలా ఏవో బలహీనతలుంటాయి. వేట ప్రతాపరుద్రుని బలహీనత. క్రమం తప్పకుండా వేట వినోదాన్ని ఆస్వాదించేవాడు ప్రతాపరుద్రుడు. ఆ వ్యసనం నుండి మహారాజును దూరం చేయాలని ఎంతగా ప్రయత్నించినా సఫలంకాలేకపోయినాడు మంత్రి యుగంధరుడు.

ఇ) పద్యం చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **5×1=5**

కం॥ ఇందు గల డందులేదని
సందేహము వలదు చక్రి సర్వోపగతుం
డెందెందు వెదకి చూచిన
నందందే కలదు దానవాగ్రణి వింటే.

1. సర్వోపగతుడు ఎవరు?
2. చక్రి ఎక్కడెక్కడున్నాడు?
3. ఈ పద్యం ఎవరిని సంబోధిస్తున్నది?
4. ఈ పద్యం ఏ గ్రంథంలోనిదై ఉంటుంది? (రామాయణం, భారతం, భాగవతం)
5. ఎందెందు వెదకి చూచిన అందందే గలవాడు ఎవరు?

ఈ) కింది పద్యానికి ప్రతిపదార్థం రాయండి. **1×5=5**

బీదలకన్నవస్త్రములు పేర్మినొసంగుము, తుచ్ఛసౌఖ్య సం
పాదనకై యబద్ధముల బల్కకు; వాదములాడబోకు; మ
ర్యాదనతిక్రమింపకు; పరస్పర మైత్రి మెలంగు మిట్టివౌ
వేదములం చెరుంగుము వివేకధనంబిది నమ్ము చిత్తమా!

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

ఎ) స్వీయరచన (30 మార్కులు)

అ) లఘు ప్రశ్నలు : కింది ప్రశ్నలకు 5 లేక 6 వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. **4×3=12**

1. శతక మధురిమ పాఠం నుండి మీరు గ్రహించిన ఏవైనా 4 నీతి వాక్యాలను తెల్పండి.
2. 'చరిత్ర నిర్మాతలుగా స్త్రీలకు గుర్తింపు దొరక'దని 'మా ప్రయత్నం' రచయిత్రులెందుకన్నారు?
3. "ఇవ్వీటిమీద నాగ్రహము దగునే?" అనే మాటలు ఎవరు, ఎవరితో ఏ సందర్భంగా అన్నారు?
4. విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారి జీవిత విశేషాలు తెల్పండి.

ఆ) వ్యాసరూప ప్రశ్నలు : కింది ప్రశ్నలకు 12 లేక 15 వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. **3×6=18**

1. 'స్త్రీలను దేవతలుగా భావించి పూజించాలి' అనే మాటలను సమర్థించండి.

(లేదా)

ఈనాటి నగరజీవితాన్ని విశ్లేషించండి.

2. 'ధన్యుడు' అనే పేరు హిరణ్యకుని వృత్తాంతానికి ఎలా సరిపోయిందో సమర్థించండి.

(లేదా)

పశుపక్షులు తమ సంతానాన్ని పెంచే విధానాన్ని సొంతమాటల్లో వివరించండి.

3. రామాయణంలో మీకు నచ్చిన పాత్ర ఏది? ఎందుకో తెల్పండి.

(లేదా)

రామాయణం ఆధారంగా అన్నదమ్ముల అనుబంధాన్ని విశ్లేషించండి.

బి) సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ (10 మార్కులు)

అ) కింది వానిలో రెండింటికి సృజనాత్మకంగా జవాబులు రాయండి. 2×5=10

1. పల్లెటూళ్ళలోని ప్రకృతిని గురించి, పల్లెల్లోని మానవ ప్రకృతిని గురించి వివరిస్తూ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.
2. మానవ జీవితాన్ని గురించిన విశ్లేషణను 8-10 పంక్తులకు తగ్గని కవిత ద్వారా తెల్పండి.
3. వివాహవేడుకల్లో వచ్చిన మార్పులను గురించి ఇద్దరు మిత్రుల సంభాషణ ద్వారా ప్రకటించండి.

III. భాషాంశాలు

ఎ) పదజాలం (10 మార్కులు)

అ) కింది వాక్యాల్లోని గీత గీచిన పదాల అర్థాలను గుర్తించండి. 2×1=2

1. వ్యక్తి గొప్పతనాన్ని తెల్పడానికి ప్రవర్తనే <u>గీటురాయి</u>. ( )

   a) అద్దం b) సౌందర్యం c) అర్థం d) నిదర్శనం

2. శరీరానికే గాదు, మనసుకూ <u>రుగ్మత</u>లుంటాయి. ( )

   a) బాధ్యతలు b) ఆలోచనలు c) జబ్బులు d) అందాలు

ఆ) కింది పదాలకు నానార్థాలు రాయండి. 2×1=2

1. అర్థి = ____________________
2. లెస్స = ____________________

ఇ) ఈ కింది పదాలకు సమానార్థాన్నిచ్చే రెండు పదాలను ఎంపికచేసి రాయండి. 2×1=2

1. నలిరేగు __________ __________
2. మిన్ను __________ __________

ఈ) కింది పదాలను ఉపయోగించి సొంతవాక్యాలు రాయండి. **2×1=2**

1. కలకలం : ______________________________

2. ముద్రవేసిన : ______________________________

ఉ) కింద గీత గీసిన పదాలకు ప్రకృతులకు వికృతులు / వికృతులకు ప్రకృతులు రాయండి. **2×1=2**

1. కవితలన్నీ కలిపి అతనొక కబ్బం తయారుచేశాడు.

   కవిత = ____________ కబ్బం = ____________

బి) వ్యాకరణాంశాలు (10 మార్కులు)

అ) కింది గీత గీసిన పదాలను విడదీసి, సంధి ఏర్పడ్డవిధం తెల్పండి. **2×1=2**

1. మహాత్ముడు గ్రామోద్ధరణ కోసం ఎంతో కృషి చేశాడు.

2. జలప్రళయంలో అసువులు కోల్పోయిన వాళ్ళ దీనగాథలు వింటే హృదయం బరువెక్కింది.

ఆ) కింది సమాసాలను గుర్తించి, విగ్రహవాక్యాలు రాయండి. **2×1=2**

1. మహేశ్వరనికరము బసవేశ్వరుని కళ్యాణం తిలకించేందుకు వచ్చారు.

2. అస్థిరభావం విడిచినప్పుడే గమనం సులువు అవుతుంది.

ఇ) కింది పద్యపాదానికి గణవిభజన చేసి, ఆ పద్యం లక్షణాలు రాయండి. **1×2=2**

1. అనలజ్యోతుల నీ పతివ్రతలఁ బాపాచారులైడాయు భూ

ఈ) కింది వాక్యంలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి, లక్షణం రాయండి. **1×2=2**

1. అక్షయ్ వృక్షముల రక్షణ పర్యవేక్షణ జేస్తున్నాడు.

ఉ) పరోక్ష కథనంలోకి మార్చండి. **1×2=2**

1. "నేనంతటి వాడ్ని కాను" అన్నాడు రామగిరి.

సంగ్రహణాత్మక ప్రశ్నపత్రం - పదవ తరగతి - తెలుగు (ప్రథమభాష)-3

మార్కులు : 80

I. చదవడం - అవగాహన చేసుకోవడం (20 మార్కులు)

అ) కింది గద్యాన్ని చదివి కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **5×1=5**

"శ్రీరాముడి శోకాన్ని పోగొట్టే ప్రయత్నం చేశాడు సుగ్రీవుడు సీతాదేవిని తీసుకురావడంలో తన వంతు సాయం చేస్తానన్నాడు. రావణుణ్ణి సపరివారంగా హతమార్చేందుకు తన శక్తియుక్తులన్నింటినీ వినియోగిస్తానన్నాడు. దుఃఖం అనర్థదాయకం కనుక ఎప్పుడూ దుఃఖించవద్దన్నాడు. ఎల్లప్పుడూ దుఃఖించే వారికి సుఖముండదు. తేజస్సు క్షీణిస్తుంది. ప్రాణాలు నిలవడమే కష్టంగా ఉంటుంది. కనుక దుఃఖస్థితి నుండి బయటపడమని ధైర్యవచనాలు చెప్పాడు."

1. శ్రీరాముడు ఎందుకు శోకించాడు?
2. సుగ్రీవుడు ఎందుకు దుఃఖించవద్దన్నాడు?
3. దుఃఖం వల్ల ఏం కల్గుతుంది?
4. శ్రీరాముణ్ణి ఎవరు ఓదార్చారు?
5. ఈ భాగం ఏకాండంలోది?

ఆ) శ్రీకృష్ణదేవరాయలు 16వ శతాబ్దం వాడు. సాహిత్యంపై ప్రత్యేక అభిమానం కలవాడు. తన ఆస్థాన సభలో భువనవిజయమనే సభామంటపంలో సాహిత్య గోష్ఠి నిర్వహించేవాడు. ఆస్థానంలో అనేక కవిపండితుల్ని పోషించేవాడు. ఆయన ఆస్థానంలో 8 మంది ప్రసిద్ధ కవులను అష్టదిగ్గజాలు అనిపిలిచారు. అందులో అల్లసానిపెద్దన అగ్రగణ్యుడు. తెనాలి రామకృష్ణుడు వికటకవిగా పేరొందినవాడే. రాయలు కవిపోషకుడే కాక స్వయంగా కవి కూడా! దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స అని చాటిన శ్రీకృష్ణదేవరాయల కాలం తెలుగు భాషకు స్వర్ణయుగమై భాసిల్లింది.

*** పై పద్యాన్ని చదివి 5 ప్రశ్నలు తయారుచేయండి.** **5×1=5**

ఇ) కింది అపరిచిత పద్యం చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **5×1=5**

చదువది ఎంత గల్గిన రసజ్ఞత ఇంచుక చాలకున్న నా
చదువు నిరర్థకంబు గుణ సంయుతులెవ్వరు మెచ్చరెచ్చటం
బదనుగ మంచికూర నలపాకము చేసిననైన నదు ఇం
పొదవెడు నుప్పులేక రుచిపుట్టగ నేర్చునటయ్య భాస్కరా!

1. ఈ పద్యంలో మకుటం ఏది?
2. రసజ్ఞత అంటే ఏమిటి?
3. చదువును దేనితో పోల్చారు?
4. ఎలాంటి చదువు నిరర్థకం?
5. 'నిరర్థకం' అంటే ఏమిటి?

ఈ) కింది పద్యాన్ని పూరించి భావం రాయండి. **1×5=5**

శివరాజంత మేల్మొసుగుతెరలో … … … … … మాతా తప్పుసైరింపుమీ!

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

ఎ) స్వీయరచన

అ) కింది ప్రశ్నలకు 5 లేక 6 వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. **4×3=12**

1. చంద్రోదయాన్ని చూస్తున్నప్పుడు మీరు ఏవిధంగా అనుభూతి చెందుతారు?
2. పల్లెటూరి జీవితం ఎలా ఉంటుందో తెలపండి.
3. భిక్ష పాఠం ఆధారంగా వ్యాసుడెలాంటి వాడని నీవు భావిస్తున్నావు?
4. 'మా ప్రయత్నం' పాఠ్య రచయితల గురించి మీరేమి తెల్సుకొన్నారు?

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు 10 లేక 12 వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. **3×6=18**

1. చిన్నయసూరి కథన విధానం పట్ల మీ అభిప్రాయాలను రాయండి.

   (లేదా)

   చిత్రగ్రీవం గూర్చి నీవేమనుకుంటున్నావో తెలుపుతూ రాయండి.

2. బసవేశ్వరుని పరిణయం పాఠం ఆధారంగా మీరేమి గ్రహించారో రాయండి.

   (లేదా)

   చరిత్రలో మైలురాళ్ళుగా నిలిచిన అంశాలపై నీ అభిప్రాయమేమిటి?

3. రామాయణంలోని ఆదర్శపాత్రలేవి? అవి ఎందుకు ఆదర్శ పాత్రలుగా నిలిచాయో రాయండి.

   (లేదా)

   భారతీయ జీవన విధానానికి రామాయణం మార్గదర్శకమని నీవెలా చెప్పగలవు?

బి) సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ (10 మార్కులు)

అ) కింది వానిలో ఏవేని 2 ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **2×5=10**

1. నగర జీవితంలోని కష్టాల గురించి ఇద్దరు మిత్రులు మాట్లాడుకొనే సందర్భం ఆధారంగా సంభాషణలు రాయండి.
2. మీరు దర్శించిన ఏదైనా పర్యాటక క్షేత్రం గూర్చి వర్ణిస్తూ రాయండి.
3. మీ పాఠశాల వార్షికోత్సవానికి ప్రముఖులు వస్తున్నారు. వారిని ఇంటర్వ్యూ చేయడానికి ప్రశ్నావళిని తయారుచేయండి.

III. భాషాంశాలు

ఎ) పదజాలం

అ) కింది వాక్యాల్లోని గీత గీసిన మాటకు అర్థం రాయండి. **2×1=2**

1. బుధులవల్ల జ్ఞానం లభిస్తుంది.
2. పరివ్రాజలు మఠాల్లో నివసిస్తారు.

ఆ) కింది పదాలకు పర్యాయపదాలు రాయండి. **2×1=2**

1. శివుడు = ______________________________
2. మిన్ను = ______________________________

ఇ) కింది పదాలనుపయోగించి సొంతవాక్యాలు రాయండి. **2×1=2**

అ) తోరణము   ఆ) శ్రీరామరక్ష

ఈ) కింది వాక్యాల్లో ప్రకృతి వికృతులను గుర్తించండి. **2×1=2**

1. విజ్ఞానమే ప్రగతికి మలుపు అసలు విన్నానమే లేకుంటే ఏం జరిగేదో కదా!
2. సిరి సంపదలు గలవారినే శ్రీమంతులు అంటున్నాం.

ఉ) కింది పదాలకు నానార్థాలు రాయండి. **2×1=2**

అ) గురువు   ఆ) ముకురము

బి) వ్యాకరణాంశాలు

అ) కింది పదాలకు విగ్రహవాక్యాలు రాసి ఏ సమాసమో చెప్పండి. **2×1=2**

1. చతుర్వేదాలు :
2. కఠిన పరీక్ష :

ఆ) కింది పదాలను విడదీని సంధి పేరు రాయండి. **2×1=2**

1. శుభాంగద :
2. మహోదయం :

ఇ) కింది వాక్యాల్లోని అలంకారాన్ని గుర్తించండి. **2×1=2**

అ) ఇంతింతై వటుడింతయై మరియు దానింతై నభోవీథిపై నంతై...

ఆ) ధోని కీర్తిచంద్రికలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రాకినవి.

ఈ) 'మత్తేభం' వృత్త లక్షణాలను తెలియజేయండి. **1×2=2**

ఉ) ఈ కింది వాక్యాలు ఏ రకమైనవో గుర్తించండి. **2×1=2**

1) ఆహా! మిరకపకాయ బజ్జీ ఎంత రుచిగా ఉంది.
2) ఇవాళ మా స్కూలు బస్సు వస్తుందో రాదో?

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం (SA)

నమూనా ప్రశ్న పత్రం-4

తరగతి : 10వ | **మార్కులు : 80**

ప్రథమ భాష : తెలుగు | **సమయం : 3 గం॥**

I. చదవడం - అవగాహన చేసుకోవడం. (20 మార్కులు)

అ) కింది పేరాను చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. **5×1=5**

కిష్కింధకు ప్రయాణమయ్యారందరూ. సుగ్రీవుడు వాలిని మళ్ళీ యుద్ధానికి ఆహ్వానించాడు. వాలి అడుగు ముందుకు వేశాడు. కాని, అతని భార్య తార అడ్డుపడింది. ఒకసారి ఓడిపోయి దెబ్బలు తిన్న సుగ్రీవుడు మళ్ళీ ఆహ్వానించడం వెనుక ఏదో ఆంతర్యం ఉందని అభిప్రాయపడింది. సుగ్రీవుడికి శ్రీరాముడు అండగా ఉన్నాడన్న విషయాన్ని ప్రస్తావించింది. యుద్ధానికి వెళ్ళడం క్షేమం కాదని వారించింది. తార మాటలను పెడచెవిన పెట్టాడు వాలి. యుద్ధదిశగా అడుగులు వేశాడు.

1. వాలి క్షేమం కోరేవారెవరు?
2. వాలి విరోధి ఎవరు?
3. పై పేరాను బట్టి జరగబోయే యుద్ధంలో ఎవరు ఓడిపోవచ్చును?
4. వాలి తన భార్యమాటను పాటించాడా?
5. పై పేరాకు తగిన శీర్షికను పెట్టండి.

ఆ) కింది పేరాను చదవండి. ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. **5×1=5**

జీవావరణం మీద, పర్యావరణం మీద మనుషులు ఇంత కక్ష కటట్టారెందుకో? ఇలా ఉన్న చెట్లన్నింటినీ నరికేసుకుంటూపోతే చివరికి మనిషికి మిగిలేదేమిటి? అయినా ఇప్పటికే అనుభవిస్తున్నారు గదా! గ్రీన్ హౌజ్ ఎఫెక్టునీ... ఆమ్ల దర్పాలనీ... ఆధునిక కాలుష్య కారక సమస్యలన్నింటినీ చెట్లు నరికి వేతే కారణమని ఈ మానవ మేథావులే తేల్చి చెబుతారు. మళ్ళీ ఉన్న చెట్లన్నిటినీ నరికి భవనాలఌ, నగరాలూ నిర్మిస్తారు. వాళ్ళ అభివృద్ధి ఎటుపోతుందో వాళ్ళకే అర్థం కావడంలేదు.

1. కాలుష్యానికి కారణం ఏమిటి?
2. మానవులు చెప్పేదే చేస్తున్నారా?
3. మానవుల అభివృద్ధి జీవావరణానికి మేలు చేస్తోందా?
4. చెట్లు లేకపోతే ఏమౌతుంది?
5. పై పేరా దేనిని బోధిస్తోంది?

ఇ) కింది పద్యమును చదవండి. ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. 5×1=5

పాల మీగడ మించిన పసిడి మనసు
తెలుగు భాషను మించిన తీపి పలుకు
పౌరుషంబుగ పులిపిల్ల తీరు నలరు
తెలుగు బిడ్డను గాంచంగ వెలుగు జగము.

1. పసిడి అంటే అర్థమేమిటి?
   a) బంగారం b) సింగారం c) కంగారు d) లోటు
2. తెలుగు భాషకంటె తియ్యనిది ఏది?
3. పౌరుషం కలిగిన జంతువుగా దేనిని పేర్కొన్నాడు?
4. లోకానికి వెలుగు నిచ్చేది ఎవరు?
5. పై పద్యానికి తగిన శీర్షికను సూచించండి.

ఈ) కింది పద్యాన్ని చదవండి. ప్రతి పదార్థం రాయండి. 1×5=5

బీదల కన్న వస్త్రములు పేర్మినొసంగుము తుచ్ఛ సౌఖ్య సం
పాదనకై యుద్ధముల బల్కకు, వాదములాడ బోకు, మ
ర్యాదనతిక్రమింపకు, పరస్పర మైత్రి మెలంగు, మిట్టివౌ
వేదములంచెరుంగుము, వివేక ధనం బిది నమ్ము చిత్తమా!

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

ఎ) స్వీయరచన (30 మార్కులు)

అ) కింది ప్రశ్నలకు 5 లేక 6 వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి. 4×3=12

1. వెన్నెల, చంద్రుడు, చంద్రునిలోని మచ్చలను కవి ఎలా ఊహించాడు? దానిలోని ఔచిత్యం సొంతమాటలలో రాయండి.
2. 'మాతృభావన' పాఠ్యాంశం ఆధారంగా దానిని రచించిన కవి వ్యక్తిత్వాన్ని విశ్లేషించండి.
3. రామకృష్ణారావుగారిది పెద్దకుటుంబం కదా! పెద్ద కుటుంబం అంటే ఏమిటి? వివరించండి.
4. 'అంతర్వేది వెళ్ళగానే మార్చేయాలి' అంటే రచయిత ఉద్దేశం ఏమై ఉంటుంది?

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు 10 లేక 12 వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి. 3×6=18

1. భిక్ష పాఠంలో కాశీలోని గృహిణులు, అన్నపూర్ణా దేవికి ప్రియమైన చెలులు అన్నారు గదా! పాఠం ఆధారంగా అన్నపూర్ణాదేవి, ఆ గృహిణుల స్వభావాలను విశ్లేషించి, వారి స్నేహానికి కారణాలు చూపండి.

   (లేదా)

   మాణిక్యవీణ పాఠం ఆధారంగా మానవ ప్రగతిని సమీక్షించండి.

2. మా ప్రయత్నం రచయిత్రులు "తలచుకోగానే ఒళ్ళు పులకరించే సాహసమూర్తులెందరో" అన్నారు కదా! ఆ సాహసమూర్తులు ఎవరు? వాళ్ళను తలచుకోగానే రచయిత్రులకెందుకు ఒళ్ళు పులకరించిందో రాయండి.

(లేదా)

గోరంత దీపాలు ఎవరు? ఆ దీపాలను నిలుపుతున్న వ్యక్తి మనస్తత్వాన్ని, ప్రవర్తనను విశ్లేషించండి.

3. వాలి, సుగ్రీవుల యుద్ధాన్ని వర్ణించండి. వాలి వధ న్యాయమా? కాదా? వివరించండి.

(లేదా)

అశోకవనంలో హనుమ - సీతల సంభాషణ ఆధారంగా వారి స్వభావాలను రాయండి.

బి) సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ (10 మార్కులు)

అ) కింది అంశాల్లో ఏవేని రెండు ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. 2×5=10

1. మీ పాఠశాలను గురించి మంచి మంచి పదాలతో ఆకర్షణీయంగా వర్ణించండి.
2. పల్లె జీవితంలోని అనుకూల అంశాలను వివరిస్తూ పది వాక్యాలలో ఒక వ్యాసం రాయండి.
3. 'మహిళల రక్షణ - మన కర్తవ్యం' అనే అంశంపై కరపత్రం రాయండి.

III. భాషాంశాలు

ఎ) పదజాలం (10 మార్కులు)

i) కింది వానిని కోరిన విధంగా పూర్తిచేయండి. 2×1=2

అ) అర్థాలు, పర్యాయపదాలు

1. <u>రజనీకర బింబం</u> వెన్నెల విరజిమ్ముతూంది. గీతగీసిన దాని అర్థం గ్రహించి, సొంతవాక్యం రాయండి.
2. ప్రభుత్వ <u>ఉత్తరువు</u> పాటించాలి. గీతగీసిన దాని అర్థం గ్రహించి, సొంత వాక్యం రాయండి.

ఆ) ప్రకృతి వికృతులు, నానార్థాలు 4×1=4

1. రాజు <u>ఆజ్ఞ</u> అనుల్లంఘనీయము. వికృతి పదంతో వేరే వాక్యం రాయండి.
2. పల్లెటూర్లలో <u>పంక్తి</u> భోజనాలు సంప్రదాయబద్ధంగా ఉంటాయి. గీతగీసిన పదానికి వికృతిపదం రాయండి.
3. ఎవరి <u>పుత్రుడు</u> పైన వారికి ప్రేమ ఉంటుంది. వ్యుత్పత్తి రాయండి.
4. <u>శివుడు</u> మంగళ ప్రదుడు - వ్యుత్పత్తి రాయండి.

ఇ) కింది పదాలకు వాక్యాలు పదాలు రాయండి. 2×1=2

1. ఆజ్ఞ : ____________ ____________
2. నేత్రం : ____________ ____________

ఈ) కింది మాటలను వివరించి రాయండి. **2×1=2**

1. మాటంతే లెక్కలేదు : ____________________

2. మాటలు నేర్చాడు : ____________________

బి) వ్యాకరణాంశాలు (10 మార్కులు)

అ) కింది బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలలో సరైన సమాధానాన్ని గుర్తించండి. **5×1=5**

1. సవర్ణదీర్ఘ సంధికి ఉదాహరణ? ( )

   a) పుణ్యావాసము b) రసైకస్థితి c) గుణవంతురాలు

2. ఆ హా హా! ఎంత వైపరీత్యము – దీనిలోని సంధి పేరు. ( )

   a) త్రికసంధి b) యడాగమసంధి c) ఆమ్రేడితసంధి

3. అసాధ్యమైనది లేదు – దీనిలో సమాసం పేరు? ( )

   a) ద్విగు సమాసం b) నఙ్ తత్పురుష సమాసం c) షష్ఠీ తత్పురుష సమాసం

4. కింది వానిలో సంభావనా పూర్వపదకర్మధారయ సమాసానికి ఉదాహరణ ఏది? ( )

   a) స్త్రీపురుషులు b) విద్యాధికులు c) గంగానది

5. గొడుగు పాగల గిలకలు గులకరింప – ఇది ఏ పద్యపాదం? ( )

   a) తేటగీతి b) ఆటవెలది c) కందము

ఆ) కింది వానిని కోరిన విధంగా రాయండి. **5×1=5**

1. హనుమంతుడు సముద్రాన్ని లంఘించాడు. మహాత్ములకు సాధ్యంకానిది లేదు కదా! – ఇది ఏ అలంకారం? ఎందుకు?

2. అరటిపండ్ల గెల పై చెయ్యి వేస్తే పళ్ళురాల్తాయి – ఇందులో ఏ అలంకారం ఉంది?

3. లోపలికి రావచ్చు! ఇది ఏ వాక్యము?

4. విమల చదివింది. విమల పరీక్ష బాగా రాసింది. విమల ప్యాసయ్యింది. – సంస్లిష్ట వాక్యంగా రాయండి.

5. ఆపదలందు ధైర్యగుణ, మంచిత సంపదలందు (దాల్మియును అను పద్యపాదము ఏ వృత్తానికి చెందినది?

www.stuapkurnool.blogspot.com

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం

నమూనా ప్రశ్న పత్రం - ద్వితీయభాష - తెలుగు

తరగతి : 10వ	**మార్కులు : 80**
ద్వితీయ భాష : తెలుగు	**సమయం : 3 గం॥**

I. చదవడం - అవగాహన చేసుకోవడం. (20 మార్కులు)

అ) కింది పేరాను చదవండి. ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. **5×1=5**

భద్రాచలంలో ఉన్న శ్రీరామ చంద్రుణ్ణి చూడ్డానికి జనం తండోపతండాలుగా రావడం మొదలయింది. అందువల్ల యాత్రికులకు సౌకర్యాలు కలగజెయ్యాల్సిన బాధ్యత తహసీలుదారుగా తనమీద ఉంది. అలాగే ఒక భక్తజన శిఖామణిగా రాముడి ఆలయానికి ఒక గోపురం, ప్రాకారం మండపం గూడ కట్టించి ఆలయాన్ని బాగుచెయ్యాల్సిన అవసరం గూడ ఏర్పడింది. దీనికోసం ఒకనాడు గోపన్న ఆవూళ్ళో రైతులను పిలిపించి ఈ విషయం వాళ్ళకు చెప్పాడు. ఒక మంచి పనిచేద్దాం. మీరు నాతో సహకరించండి. అంటూ గోపన్న ప్రబోధించాడు. ఈ మాటలు విన్న ఊరిజనం అలాగే అని అంగీకరించారు. ఎవరి శక్తి కొద్దీ వారు సహాయం చెయ్యడానికి సిద్ధమయ్యారు. ఆలయ నిర్మాణం మొదలయింది.

1. యాత్రికులకు సౌకర్యాలు ఎందుకు కలగజేయాలి?
2. గోపన్న ఎవరి భక్తుడు?
3. గోపన్న రైతులను ఎందుకు పిలిచాడు?
4. ఆలయ నిర్మాణం ఎక్కడ మొదలయ్యింది?
5. ఎవరి ఆలయం నిర్మిస్తున్నారు?

ఆ) కింది పేరాను చదవండి. ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. **5×1=5**

ఒక్కొక్కటే తీసి చూశాను. 'మీ పాఠం చాలా బాగుంటుంది. మంచిగా అర్థమౌతుంది. కానీ, తాగి రోడ్ మీద ఊగడం నచ్చలేదు సార్"... మీరంటే మాకిష్టం కానీ అమ్మాయిలను కామెంట్ చేయకండి సార్...' 'ఇతర ఉపాధ్యాయులను గురించి చెడుగా మాట్లాడకండి సార్',,, 'మీరంటే నాకు చాలా అభిమానం కానీ, మీ చూపులు నచ్చలేదు సార్, మీకు ఆడపిల్లలు లేరా...

1. పై పేరా దేంట్లోది?
2. పై పేరాలోని విషయాలను ఎవరు రాశారు?
3. పై పేరా ద్వారా ఎవరి ప్రవర్తన బాగోలేదు?
4. ఎవరిని కామెంట్ చేయకూడదు?
5. ఉపాధ్యాయుని పాఠం చెప్పేతీరు బాగుందా? ప్రవర్తన బాగుందా?

ఇ) కింది పద్యాన్ని చదవండి. ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **5×1=5**

నలుగురు పలికెడి పలుకులె
చెలగును భువిమీద నెపుడు ఒలుగుల వెలుగై
పలికిన నొక్కడు నొప్పదు
తెలిసియు దానిని మసలర! తెలివిగ భువిలో!

1. ఎవరి మాటకు విలువ ఉంటుంది?
2. ఒక్కని మాటకు ఎందుకు విలువ ఉండదు?
3. 'నలుగురు పలికిన పలుకులు' - అంటే అర్థమేమిటి?
4. తెలివైన పని ఏది?
5. పై పద్యానికి తగిన పేరు పెట్టండి.

ఈ) కింది పద్యానికి భావం రాయండి. **1×5=5**

పరహితము సేయునెవ్వడు
పరమహితుండగును భూతపంచక విలువకున్
బరహితమె పరమధర్మము
పరహితునకు నెదురులేదు సర్వేందు ముఖీ!

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

ఎ) స్వీయరచన (30 మార్కులు)

అ) కింది ప్రశ్నలకు 4 లేక 5 వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. **4×3=12**

1. 'కలువ కనుమూసింది - కమలమ్ముమురిసింది' అంటే మీరేంగ్రహించారు?
2. తరిగొండ వెంగమాంబ గురించి రాయండి.
3. 'మూడు మెతుకులకంటె ముట్టదు' - ఈ వాక్యం ఏ సందర్భంలోనిది?
4. 'కూరువంజి' గురించి మీ సొంత మాటలలో రాయండి.

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు 10 లేక 12 వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. **3×6=18**

1. మనిషీ! మనిషీ! గేయ సారాంశం రాయండి.

(లేదా)

మహాత్ముల మనస్సులు ఎలా ఉంటాయి?

2. రాతి బసవన్న ఎవరు? అతని గురించి రాయండి.

(లేదా)

'జీవితం అశాశ్వతం, కానీ, కీర్తి ఉన్నదే అది శాశ్వతం' అంటే ఏమిటి? దానిని సంజయ 'రాయభారం' పాఠ్య విషయం ఆధారంగా సమర్థించండి.

3. ఎం.ఎస్.సుబ్బులక్ష్మి సినీ జీవితం గురించి రాయండి.

(లేదా)

రామదాసును ఖైదు చేయడం సమంజసమా! కాదా! ఎందుకు?

బి) సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ (10 మార్కులు)

అ) కింది వానిలో ఒకదానికి సమాధానం రాయండి. **1×5=5**

1. పరహితము మంచిది అని తెలిపే ఒక కథను రాయండి.
2. చంద్రోదయాన్ని వర్ణిస్తూ ఒక కవిత రాయండి.

ఆ) కింది వానిలో ఒక లేఖ రాయండి. **1×5=5**

1. ఆటల ప్రయోజనం గూర్చి మిత్రునకు లేఖ రాయండి.
2. మీ గ్రా సమస్యల గూర్చి పత్రికకు లేఖ రాయండి.

III. భాషాంశాలు

ఎ) పదజాలం (10 మార్కులు)

అ) కింది వాక్యాలలో ప్రకృతి, వికృతి పదాలను గుర్తించి రాయండి. **10×1=10**

1. ఎవరి ధర్మం వారు నిర్వర్తించాలి. మన దమ్మమే మనను కాపాడుతుంది.
2. విద్యను మించిన సంపద లేదు. విద్దెను నిర్లక్ష్యం చేయకు.

(పై రెండిటిలోని ప్రకృతి - వికృతులను గుర్తించండి.)

ఆ) కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాల అర్థం రాయండి.

3. <u>అఘము</u> చేయరాదు - అర్థంరాసి, సొంతవాక్యం రాయండి.
4. ఎంతటి <u>క్లేశము</u> నైనా ఓర్పుతో అధిగమించాలి.

ఇ) కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాల నానార్థాలు రాయండి.

5. పక్షి తన <u>పక్షము</u> లు <u>పక్షము</u> రోజుల నుండి నొప్పిగా ఉండుటచే దక్షిణ <u>పక్షము</u> నకు ఎగురలేకుండెను.
6. <u>రాజు</u> రాత్రిని ప్రకాశింపచేయును. <u>రాజు</u> పాలన బాగుండాలి.

ఈ) కింది పదాలకు పర్యాయపదాలు రాయండి.

7. దిశ : ____________________

8. విలువ : ____________________

ఉ) కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు వ్యుత్పత్తి అర్థాలు రాయండి.

9. <u>ముని</u>కి తపస్సే కాలక్షేపం - వ్యుత్పత్త్యర్థం రాయండి.

10. వాలి తమ్ముడు <u>సుగ్రీవుడు</u> - వ్యుత్పత్త్యర్థం రాయండి.

బి) వ్యాకరణాంశాలు (10 మార్కులు)

అ) కింది బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలలో సరైన సమాధానాన్ని గుర్తించండి. 5×1=5

1. మంచి వారికి మంచి మిత్రులు - విభక్తి పేరు? ( )

   a) తృతీయ b) షష్ఠీ c) సప్తమి

2. 'ఎవ్విధం' దీని సంధి పేరు? ( )

   a) సవర్ణదీర్ఘసంధి b) ఆమ్రేడితసంధి c) త్రికసంధి

3. యణాదేశసంధికి ఉదాహరణ ( )

   a) అత్యుత్సాహం b) అమితోత్సాహం c) ఉత్సాహం

4. నాయిల్లు ఏసమాసం? ( )

   a) తృతీయా తత్పురుష b) షష్ఠీ తత్పురుష c) నఞ్ తత్పురుష

5. ఉత్పలమాలలో ప్రతి పాదంలోని గణాలేవి? ( )

   a) నజభజజజర b) మసజసతతగ c) భరనభభరవ

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు కోరిన విధంగా జవాబులు రాయండి. 5×1=5

1. కవిత పుస్తకం రాసింది - కర్మణి వాక్యంగా మార్చి రాయండి.

2. చదువులు చదవాలి.
తెలివీ పెరగాలి.
కలిమీ బలిమీ నిలవాలి. — దీనిలో ఏ అలంకారం ఉంది?

3. అమ్మా! అమ్మమ్మ, మమ్ము, రమ్మంది - దీనిలో ఏ అలంకారం ఉంది?

4. నేను పుస్తకం చదివాను - ఇది ఏ పురుషకథనంలో ఉంది?

5. నాచేత పాఠం చదవబడింది - కర్తరి వాక్యంగా మార్చండి.

కాంపోజిట్ కోర్సు - తెలుగు - ప్రశ్నపత్రం

తరగతి : 10వ | **మార్కులు : 60**

ప్రథమ భాష : తెలుగు | **సమయం : 3 గం॥**

I. చదవడం - అవగాహన చేసుకోవడం.

అ) కింది గద్యాన్ని చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **5×1=5**

ఆంబోతుల్లా ఉన్న నలుగురు వ్యక్తులు ఎగబడి ఏకబిగిన నరికేస్తుండగా చెట్టు తాలూకు యజమానిలా ఉన్న ఓ పెద్దమనిషి నడుముకు చేతులేసుకొని నిలబడి వాళ్ళకి సూచనలిస్తున్నారు. మాలాంటి అమాయక ప్రాణులు ఆ చెట్టుపైన జీవిస్తున్నాయని, వాటిగూళ్ళు, గుడ్లు, పిల్లలు చిన్నాభిన్నమవుతాయని కనీస కనికరం కూడా తనట్టుగా ఎగబడి పోతున్నారు. నాశనం చేయడానికే తప్ప నిర్మించడానికి జన్మించలేమన్నట్లు వారి ప్రతాపాన్నంతా ఆ చెట్టు మీద చూపిస్తున్నారు.

1. పై విషయాన్ని బట్టి అక్కడేం జరుగుతోంది?
2. అక్కడ సూచనస్తున్నదెవరు?
3. వారిలో ఎలాంటి ఆలోచన లేకుండా పోయింది?
4. “ఒక్కసారిగా” అనే అర్థాన్నిచ్చే పదం గుర్తిచండి.
5. “మాలాంటి అమాయక ప్రాణు/” అని ఎవరు అనుకొని ఉండవచ్చు?

ఆ) కింది పద్యానికి మీ సొంతమాటల్లో భావం రాయండి. **5×1=5**

శివరాజంతట మేల్మసుగు దెరలో స్నిగ్ధాంబుద చ్ఛాయలో
నవసాదామిని బోలు నాయసన కాంతా రత్నమున్ భక్తి గా
రవముల్ వారగ జూచి పల్కె “వనితారత్నంబు లీ భవ్య హైం
దవ భూజంగమ పుణ్యదేవతలు : మాతా! తప్పుసైరింపుమీ!”

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

ఎ) లఘు సమాధాన ప్రశ్నలు

అ) కింది ప్రశ్నలకు 4 లేక 5 వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి. **4×3=12**

1. పి.వి.నరసింహారావు రచనా శైలిని గూర్చి రాయండి.
2. నగరజీవితం ఎలాంటిదో రాయండి.
3. ‘కన్నులపండువ’ అంటే నీకేమి అర్థమైంది? ఉదాహరణతో సమన్వయించండి.
4. ‘పండితుడు సంపద లేకున్నా శోభిస్తాడు’ అనే మాట సమంజసమేనా? ఎందుకు?

బి) వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు

ఆ) కింది ప్రశ్నలలో ఏవైనా మూడింటికి 10 లేక 12 వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. ప్రతి భాగం నుండి ఒక ప్రశ్న రాయాలి. 3×6=18

పద్యభాగం : 1. మాతృభావన సారాంశాన్ని మీ సొంతమాటల్లో రాయండి. (లేదా)
బసవని పెళ్ళి ఆధారంగా వివాహ సంప్రదాయాలు రాయండి.

గద్యభాగం : 2. నగరజీవనం పల్లెజీవనాల్లో నీకేది నచ్చిందో వివరిస్తూ రాయండి. (లేదా)
పక్షి గూళ్ళు ఎలా ఉంటాయి? వాటినిర్మాణం గూర్చి వర్ణించండి.

ఉపవాచకం : 3. రాముని పాత్ర చిత్రణ గురించి రాయండి. (లేదా)
రామాయణం విశిష్ఠతను గూర్చి రాయండి.

సి) సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ

అ) కింది వానిలో ఏవేని 2 ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. 2×5=10

1. శతక పద్యాల్లో నీతిని గూర్చి మిత్రునికి లేఖ రాయండి.
2. నీ చుట్టూన్న ప్రకృతిని వర్ణిస్తూ 10 పంక్తుల వచన కవిత రాయండి.
3. స్త్రీల చైతన్యంపై 10 నినాదాలు తయారుచేయండి.

III. భాషాంశాలు

ఎ) పదజాలం

అ) గీతగీసిన పదాలకు నానార్థాలు రాయండి. 2×1=2

1. <u>కాలం</u> కలిసిరావాలంటారు పెద్దలు.
2. <u>గురువు</u> సన్మార్గాన్ని చూపిస్తాడు.

ఆ) గీత గీసిన పదాలకు పర్యాయపదాలు రాయండి. 2×1=2

1. <u>వృక్షాల</u> వల్లనే మనకు చల్లదనం.
2. మానవ <u>దేహం</u> అశాశ్వతమైనది.

ఇ) 'చిత్రగ్రీవం' పదానికి వ్యుత్పత్తి అర్థం రాయండి. **1×1=1**

బి) వ్యాకరణాంశాలు

అ) కింది పదాలను విడదీసి సంధిని గుర్తించండి. 2×1=2

1. సజ్జనుడు
2. వారందరూ

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు కోరిన విధంగా రాయండి. 3×1=3

1. "వనితారత్నము" పదానికి విగ్రహవాక్యం రాసి సమాసం పేరు రాయండి.
2. "శుభకరుడు, సురుచిరుడు, భవహరుడు, భగవంతుడెవడు..." ఈ పాదంలో ఉన్న అలంకారం గుర్తించండి.
3. "తెలుగు వెలుగు నెపుడు తీసినందించునోయి" ఈ తేటగీతి పద్యపాదానికి గురులఘువులు గుర్తించండి. గణ విభజన చేయండి.

D. జవాబుపత్రాలు దిద్దడం - సూచికలు / మార్గదర్శకాలు

సంగ్రహణాత్మక ప్రశ్న పత్రం (పబ్లిక్ పరీక్ష మాదిరి)

మారిన పాఠ్యపుస్తకాలను అనుసరించి విద్యార్థులను సంసిద్ధం చేయడానికి ప్రశ్నపత్ర స్వరూప స్వభావాలను గురించిన అవగాహన అందరికీ (విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు, పిల్లల తల్లిదండ్రులకు) అవసరం. ఈ ప్రశ్నపత్రాన్నే 9వ తరగతికి కూడా అన్వయించడం వల్ల 10వ తరగతికి వచ్చేసరికి వాళ్ళకు ఈ అంశంపట్ల పూర్తి అవగాహన కల్గుతుంది. కాబట్టి 9, 10 తరగతులకు ఈ విధానంలోనే పరీక్షలు నిర్వహించాలి.

మార్కుల కేటాయింపు - సూచికలు

నూతనంగా రూపొందించిన పదో తరగతి వాచకాల కనుగుణంగా ప్రశ్నాపత్రం నమూనా తయారుచేయబడింది. ఎలాంటి ప్రశ్నలుంటాయి? ఏయే సామర్థ్యానికి ఎన్ని మార్కులుంటాయి? జవాబులను ఏ సూచికల ఆధారంగా మూల్యాంకనం చేయాలి? తదితర విషయాల పట్ల ఉపాధ్యాయులకు స్పష్టమైన అవగాహన ఉండటం అవసరం. ప్రశ్నపత్ర నిర్మాణం ఆధారంగా వీటిని పరిశీలిద్దాం.

I. చదవడం - అవగాహన చేసుకోవడం (20 మార్కులు)

అ) పరిచిత గద్యం ఇచ్చి 5 ప్రశ్నలు అడగడం. (5 మార్కులు)

ఇందుకోసం ఉపవాచకంలోని అర్థవంతమైన పేరాను గ్రహించాలి.

ఆ) అపరిచిత గద్యం ఇచ్చి 5 ప్రశ్నలు అడగడం. (5 మార్కులు)

అర్థవంతమైన సాహిత్య అంశమో / సామాజిక అంశమో ఇవ్వబడాలి.

ఇ) అపరిచిత పద్యం ఇచ్చి 5 ప్రశ్నలు అడగడం. (5 మార్కులు)

సుప్రసిద్ధమైన పద్యం లేదా శతక పద్యం ఇవ్వడుతుంది.

* ఈ ప్రశ్నలన్నీ లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలే కనుక సరైన సమాధానానికి మార్కులు కేటాయించబడతాయి.

ఈ) పరిచిత పద్యం ఇచ్చి 5 ప్రతిపదార్థం అడగడం లేదా పద్యం మొదటి పాదం ఇచ్చి - చివరి పాదం - చివరి భాగం ఇచ్చి పూరించమనడం మరియు భావం అడగడం. (5 మార్కులు)

* ప్రతిపదార్థం అడిగినప్పుడు మార్కుల కేటాయింపు

అన్వయక్రమం	-	1 మార్కు
పదాలు - అర్థాలు	-	3 మార్కులు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మార్కు
మొత్తం	-	5 మార్కులు

* పద్యం పూరించి భావం రాయమని అడిగినప్పుడు మార్కుల కేటాయింపు

పాదభంగం చెడకుండా పూరిస్తే	-	2 మార్కులు
భావం సరిగ్గా రాస్తే	-	2 మార్కులు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మార్కు
మొత్తం	-	5 మార్కులు

** ద్వితీయ భాష ప్రశ్నపత్రంలో కంఠస్థ పద్యాన్ని ఇచ్చి భావం రాయమని అడగవచ్చు లేదా పద్యం పూరించమనవచ్చు లేదా పాదాలు తారుమారుగా ఇచ్చి పద్యాన్ని సక్రమంగా రాయమని అడగవచ్చు.

పద్యం పూరించడం	పాదాలు తారుమారుగ ఇచ్చి సరిచేయడం	పద్యానికి భావం రాయడం
పాదభంగం లేకుండా పూరిస్తే 4 మార్కులు అక్షర దోషాలు లేకుండా పూరిస్తే 1 మార్కు	పాదాల్ని క్రమంగా పేర్చడం 4 మార్కులు అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే 1 మార్కు	భావం - 2 మార్కులు పదజాలం, వాక్యనిర్మాణం - 2 మార్కులు అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే 1 మార్కు

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

ఎ) స్వీయరచన (30 మార్కులు)

అ) లఘు సమాధాన ప్రశ్నలు (12 మార్కులు)

పాఠ్యపుస్తకంలోని ప్రశ్నలు నేరుగా ఇవ్వకుండా అదే స్వభావం కల ప్రశ్నలు 4 అడగబడతాయి. ఒక్కో ప్రశ్నకు 3 మార్కులు. ఇవి ఆలోచించి రాసేలా, వ్యక్తీకరణ ప్రాధాన్యంగా ఉంటాయి.

* లఘు సమాధాన ప్రశ్నలకు మార్కుల కేటాయింపు.

సమాధానంలోనని విషయం, వాక్యనిర్మాణ క్రమం - 2 మార్కులు

అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు

ఆ) వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు (18 మార్కులు)

పద్య పాఠ్యాంశాలు, గద్య పాఠ్యాంశాలు, ఉపవాచకం ఒక్కో విభాగం నుండి రెండు ప్రశ్నలివ్వబడతాయి. ఒక్కో విభాగం నుండి ఒక్కో ప్రశ్నకు సమాధానం రాయాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు 6 మార్కులు. ఈ ప్రశ్నలు ఆలోచించి సొంతంగా రాసేలా ఉంటాయి. ఇవన్నీ బహుళ సమాధానాలు రాయడానికి వీలున్న ప్రశ్నలు (Open Ended), విశ్లేషించడం, వివరించడం, వ్యాఖ్యానించడం, కారణాలు రాయడం, సమర్థిస్తూ లేదా విభేదిస్తూ రాయడం, రచయిత / కవి ఉద్దేశాలు రాయడం, సమకాలీన పరిస్థితులతో పోల్చడం, అన్వయించడం మొదలగు రూపాల్లో ప్రశ్నలు వస్తాయి. కాబట్టి మార్కుల కేటాయింపు కింది విధంగా జరగాలి.

* వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నకు మార్కుల కేటాయింపు.

విషయానికి తగిన భావం సారం రాస్తే - 3 మార్కులు

వాక్య నిర్మాణ క్రమం - 1 మార్కు

మంచి పదజాలాన్ని వినియోగించడం - 1 మార్కు

అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు

బి) సృజనాత్మకత (10 మార్కులు)

పాఠ్యపుస్తకంలోని సృజనాత్మకత సామర్థ్యం కింద ఇచ్చి ప్రశ్నలవంటి స్వభావం గల ప్రశ్నలే వస్తాయి తప్ప యథాతథంగా రావు. మూడు ప్రశ్నలు ఇస్తే రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు 5 మార్కులు.

సృజనాత్మక ప్రశ్నలు వేర్వేరు వ్యవహార రూపాల్లో ఉంటాయి. అవి

సృజనాత్మకత అంశాలు :

వర్ణిచడం, కవిరచనాశైలిని వర్ణించడం / వివరించడం, సంభాషణలు రాయడం, లఘునాటికలు రూపొందించడం, నినాదాలు, సూక్తులు రాయడం, అవగాహనను / అనుభవాలను లేఖలుగా రాయడం, ఇంటర్వ్యూ ప్రశ్నావళి, కవిత రాయం /గేయం, సన్మానపత్రం రాయడం / అభినందన పత్రం, వ్యాసం, కథ, కథ పొడిగింపు, కరపత్రం రూపొందించడం, చిత్రం గీయడం, రంగులువేయడం, కథనం (గమనించిన అంశంపై) మొదలగు రూపాల్లో జవాబులు రాయాల్సి ఉంటుంది. మార్కుల కేటాయింపు కింది విధంగా ఉంటుంది.

వ్యవహార రూపం	మార్కుల కేటాయింపు
ఇచ్చిన అంశాన్ని వర్ణించడం	పోలికలు / ఉపమానాలు మంచిపదజాలం - 3 మార్కులు వాక్య నిర్మాణ క్రమం - 1 మార్కు అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
సంభాషణలు కనీసం 2 పాత్రలతో, ఒక్కో పాత్రకు 5 వాక్యాలు రాయాలి.	పాత్రోచిత సంభాషణలు - 3 మార్కులు వాక్య నిర్మాణ క్రమం - 1 మార్కు అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
లేఖ	లేఖా రచనా నియమాలు (స్థలం, తేదీ, సంబోధన, చిరునామా, సంతకం) - 2 మార్కులు విషయానుగుణంగా రాస్తే - 2 మార్కులు వాక్య నిర్మాణం, అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు

వ్యవహార రూపం	మార్కుల కేటాయింపు
గేయం / కవిత 5-8 పంక్తుల పరిమితిలో రాయాలి.	విషయానుగుణంగా రాస్తే - 2 మార్కులు ప్రాసతో కూడిన / కవితాత్మక పదజాలం - 2 మార్కులు అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
ఇంటర్వ్యూ ప్రశ్నావళి కనీసం 10 ప్రశ్నలు రాయాలి.	వ్యక్తిగత వివరాలు తెలుసుకొనే ప్రశ్నలు - 1 మార్కు విషయగత ప్రశ్నలు - 2 మార్కులు ప్రశ్నలక్రమం - అనుసంధానం - 1 మార్కు అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
నినాదాలు / సూక్తులు కనీసం 5 సూక్తులు రాయాలి.	విషయానికి అనుగుణంగా ఉంటే - 2 మార్కులు ప్రాసతో కూడిన పదజాలం - 1 మార్కు వాక్య నిర్మాణం - 1 మార్కు అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
కథ (మూడు పేరాలుండాలి)	ప్రారంభం / ఎత్తుగడ - 1 మార్కు కథనం - సంఘటనాక్రమం - 2 మార్కులు ముగింపు - 1 మార్కు వాక్య నిర్మాణం, అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
వ్యాసం	ఉపోద్ఘాతం - 1 మార్కు విషయ వివరణ - 2 మార్కులు ముగింపు - 1 మార్కు వాక్య నిర్మాణం, అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
కథ పొడిగింపు (6-8 వాక్యాలు)	అర్థవంతంగా పొడిగించడం - 2 మార్కులు చక్కటి పదజాలంతో కూడిన వాక్యాలు - 1 మార్కు ముగింపు - 1 మార్కు వాక్య నిర్మాణం, అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు

వ్యవహార రూపం	మార్కుల కేటాయింపు
కరపత్రం	శీర్షిక ప్రచురణకర్తలు - 1 మార్కు సందేశం - 2 మార్కులు విషయం - ఆవశ్యకత - 1 మార్కు వాక్య నిర్మాణం, అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
సన్మానపత్రం / అభినందనపత్రం	సన్మానగ్రహీత వివరాలు పొందుపర్చడం సందర్భం - 2 మార్కులు ప్రశంసాత్మకంగా, సరైన పదజాలంతో రాస్తే - 1 మార్కు చక్కని రచనా విధానం - 1 మార్కు వాక్య నిర్మాణం, అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
సంఘటన రచన / గమనించిన అంశాన్ని కథనం రాయడం	ఎత్తుగడ / ప్రారంభం - 1 మార్కు కథనం - 2 మార్కులు ముగింపు - 1 మార్కు వాక్య నిర్మాణం, అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు

III. భాషాంశాలు (20 మార్కులు)

ఎ) పదజాలం (10 మార్కులు)

పాఠ్యపుస్తకంలోని పదాలకు అర్థాలు, పర్యాయపదాలు, నానార్థాలు, వ్యుత్పత్త్యర్థాలు, జాతీయాలు, ప్రకృతి వికృతులు, సొంతవాక్యాలు మొదలగు వాటిలోంచి ఏవైనా 5 అంశాల్లో 2 చొప్పున 10 ప్రశ్నలు అడగబడతాయి. ఒక్కో ప్రశ్నకు ఒక్కోమార్కు. ఇది లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలే కనుక సమాధానం సరిగ్గా ఉంటే మార్కులు కేటాయించవచ్చు.

బి) వ్యాకరణాంశాలు (10 మార్కులు)

పాఠ్యపుస్తకంలోని సంధులు, సమాసాలు, ఛందస్సు, అలంకారాలు, వాక్యాలు మొదలగు అంశాల నుండి ప్రశ్నలు అడగబడతాయి. 5 విభాగాలుగా విభాగానికి 2 చొప్పున 10 ప్రశ్నలకు 10 మార్కులు. ఇవి లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలే కనుక సమాధానం సరిగ్గా ఉంటే మార్కులు కేటాయించవచ్చు.

www.stuapkurnool.blogspot.com